

یادداشت

غرض نقشی است گز ما باز ماند

اپوریا یاد آوران |

از زمان کودکی و نوجوانی همیشه این سؤال برایم مطرح بود که برخی کاسب‌های محل در عین حال که خودشان تقریباً همیشه در مغازه و محل کارشان حاضر و ناظر هستند و همه می‌توانند شخص شخیص خودشان را ببینند چرا عکس‌شان را قاب می‌کنند و به دیوار مغازه می‌آویزند.

آن روزها عکس‌ها هنوز سیاه و سفید بود اما برخی عکس‌ها همان عکسهای سیاه و سفید را به‌صورت دستی به‌صورت رنگی درمی‌آوردند که صاحبان عکس کلبی با آن حال می‌کردند. عکس رنگی علی‌آقا دوچرخه‌ساز در مغازه ایشان یک توجیه منطقی داشت و آن این‌که علی‌آقا طاس طاس بود، اما عکس ایشان بر خلاف صاحب عکس مزین به یک خرمن موی مشکئی بریانتین زده، جمعد و لااگراسن بود. می‌شد این‌طور توجیه کرد که حسرت مو علی‌آقا را بر آن داشته تا سی سال پیش از ظهور رایانه خانگی و پدیده‌ای به‌نام فتوشاپ کلبی پول خرج کند تا عکاسی «هما» با ترو کارهای عکاسی موهای عکس یک هنرپیشه خارجی را به کله بی‌موی علی‌آقا مونتاز کند.

پسرخاله خودم یک عکس رنگی به قیمت‌های آن‌روز بسیار گران داشت که عکاسی «فره» آن‌را به‌عنوان نمایش کارهای نمونه خود در ویتترین عکسخانه گذاشته بود. این پسرخاله عزیز یقه پالتو ماهوت خود را تا زیر گلو بالا کشیده دست چپ خود را برای نمایش ساعت «ویست‌اندوواج» و انگشتر عقیق زرد چله نهاده بود. به این هیبت یک جفت لب گل انداخته، یک ست کامل سبیلی دسته موتوری و کلاه شاپو هم اضافه کنید تقریباً می‌توانید کل عکس مششار لیه را در ذهن خود مجسم نمایید. مدت‌ها فکر می‌کردم که پسر خاله چرادر فصل تابستان پالتو زمستانی خود را به آتلیه عکاسی برده، ز نور و گرمای پرژکتورهای قوی یقه پالتو را تا زیر چانه بالا زده، کلبی عرق ریخته و با آن عکس گرفته‌است، مگر عکس باکت و شلوار چه عیبی داشته. بعدها که پایم به سینما باز شد، تازه فهمیدم که آن‌کاپون چنین می‌کرده‌است و چنین کتننیز گران!

اینها همه توجیه بود اما هنوز بر ایسم کاملاً قانع کننده نبود، تا عکسی که حاج محمدرضا، یکی از معروف‌ترین سوهان‌پزهای قم در اوایل دهه چهل ششمی در مغازه خود نصب کرد؛ گذاشند این‌را ز شد. تفاوت این عکس با عیای نابینی و پیراهن سفید و چهره نورانی حاج محمدرضا، با عکس‌های دیگر در آن بود که زیر آن به خط خوش شعری نوشته بود که دقیقاً به سؤالی که مدت‌ها ذهن کودگانه و نوجوانانه مرا به خود مشغول کرده بود پاسخ می‌داد:

غرض نقشی است کز ما باز ماند که هستی را نمی‌بینم، بقایی
حالا حدوداً پنجاه سال از آن روزگار گذشته و علی‌آقا خود را خسته‌ساز و حاج محمدرضا هر دو به رحمت خدا رفته‌اند، خدا هر دو آنها را در این ماه مبارک رمضان، ماه رحمت و اوسع‌ه الهی غریق رحمت و مشمول عنایات خاصه خود فرماید، اما هنوز خاطره عکس علی‌آقا دوچرخه‌ساز در کوچه پس‌کوچه‌های خاطرهای کودکی و نوجوانی حقیق باقی مانده که هیچ فکر می‌کنم اصل عکس حاج محمدرضا با همان شعر به خط خوش در زیر آن در مغازه سوهان‌فروشی که امروز پسران و نواده‌های حاجی آن‌را اداره می‌کنند وجود داشته باشد. تا پارسل که به قم رفتم بود، این لحنه و ال‌آن را نمی‌دانم. پس نتیجه‌ی می‌گیریم که گرفتن عکس در فیگورهای مختلف در صورت ناشنستن وقت و حوصله راست و ریس کردن یک ابیوم در ست و حساسی به صورت هارد پیپر یا الکترونیکی کار بسیار پسمندیده‌با همن شعر و کمک می‌کند که چون هستی بقایی ندارد از انسان یک نقشی برای آیدنگان باقی بماند. شاید یکی در آینه پدیدآشد و در ماه مبارک رمضانی یادی کرد و طلب مغفرت… مثل همین حالا که دیدید اتفاق افتاد.

فطلك على آقا دوچرخه‌ساز پیش از ظهور پدیده جهانی شدن دار دنیا را وداع گفت و عکس وی هیچ کمکی به جهانی شدن آن مرحوم نکرد. آن مرحوم همچون مثل سایر هم‌عصرهای خود اصولاً از پدیده جهانی شدن که قرار بود چهار پنج دهه بعد ظهور کند هیچ خبری نداشت. طبیعتاً در این خصوص هیچ داعیه‌ای هم نداشت. فرزندانش هم شغل او را ادامه ندادند که هنوز در مغازه بشود کمکشی را دید. اصولاً چون کارشان شغلی آزاد بود و عزل و نصب نداشت. همان یک عکس هم برای تمامی عمر کاری ایشان کفایت می‌کرد. حالا فرض کنیم چون «هستی را نمی‌بینم بقایی» یک صاحب‌منصب امروزی بخواهد کاری کند که او لائقش از او باز ماند و ثانیاً در عصر جهانی شدن دوستان‌ران عکس او را شیر، تویبت‌سند و… کنند و در اینستاگرام، فیس‌بوک، توییتر و… در مرآ و منظر جهانیان قرار دهند، این چار دیگر هنر «عکاسی فره» و «عکاسخانه هما» کارساز نیست. صاحب منصب برپوطه به یک تیم عکاسی یا حداقل به یک عکاس حرفه‌ای نیاز خواهد داشت که لحظه‌ا را از تنها نگذارد و هیچ لحظه‌ای را بدون شکار رها نکند. از

آن‌جا که در این وضع خاص تنها هستی را بقایی نیست بلکه مناصب هم بنا به طبیعت خود موقتی هستند و بقایی ندارند و وقتی دو تا با یقی باقی» یا هم ضرب شوند، خیلی بی‌بقا و بی‌وقای می‌شوند. دیگر مثل موارد پسرخاله حقیر و علی‌آقای دوچرخه‌ساز یادشده را یک عکس با یک فیگور کفایت نمی‌کند. تعداد عکس‌ها در این خصوص بسیار مهم و کارساز، بلکه بسیار ضروری‌اند.

ادامه در صفحه ۱۷

شهروند | بنیاد گلشیری از توقف برگزاری «جایزه ادبی هوشنگ گلشیری» با انتشار یک بیانیه خبر داد؛ بنیاده‌ای که در آن با اشاره به شرایط طاقت‌فرسا بیان شده‌است: «بهتر است در وضع کنونی آن نیرو و منابع اندکی را که برای بنیاد گلشیری باقی مانده وقف بخشی دیگر از هدف‌های مندرج در اساسنامه بنیاد کنیم که به‌دلیل مشغله‌نفسگیر جایزه تاحدی مغفول مانده‌است.» این بنیاد اعلام کرد پس از برگزاری ۱۳ دوره جایزه هوشنگ گلشیری، به این نتیجه رسیده که بهتر است برگزاری این جایزه را متوقف کند. این در حالی است که جایزه هوشنگ گلشیری از ابتدای دهه ۸۰ فعالیت خود را آغاز کرد و تا به امروز توانسته عنوان معتبرترین جایزه ادبی ایران را به خود اختصاص دهد. جایزهای که از ابتدا با چهار بر گزیده اصلی به استقبال کتاب‌های سال قبل می‌رفت. این روند سالانه به غیر دو دوره که بنیاد در اعتراض به روند سختگیرانه میزبی، تصمیم به دوسالانه برگزار کردن جایزه گرفته بود ادامه داشت، ولی ازسال ۱۳۹۱ کتاب‌ها تنها در دو زمینه بهترین مجموعه داستان اول سال و بهترین زمان اول سال مورد بررسی قرار می‌گیرند که این اقدام با مخالفت‌های بسیاری روبرو ه شد. حالا اما در تیرماه ۹۳ این بنیاد خیر از توقف برگزاری این جایزه داستان نویسی می‌دهد.

جایزه‌های خصوصی در ایران سال‌به‌سال کمتر می‌شوند و دیگر جایزهای با اعتبار گذشته به وجود نمی‌آید. این در حالی است که فضای ادبی مان در این چندسال با رکود همراه شده‌است. از سویی رسانه‌هایی که مستقیم و حرفه‌ای به موضوع ادبیات می‌پرداخته‌اند از لحاظ کمی انگشت‌شمار و از لحاظ کیفی و بی‌جان شده‌اند، از سویی دیگر کتاب‌ها به سختی مجوز می‌گیرند و بعد از آن رسانه‌ای برای ارائه و معرفی خود نمی‌بینند. از طرفی معتبرترین نشریات ادبیات داستانی ایران نیز با وجود سختگیری‌ها

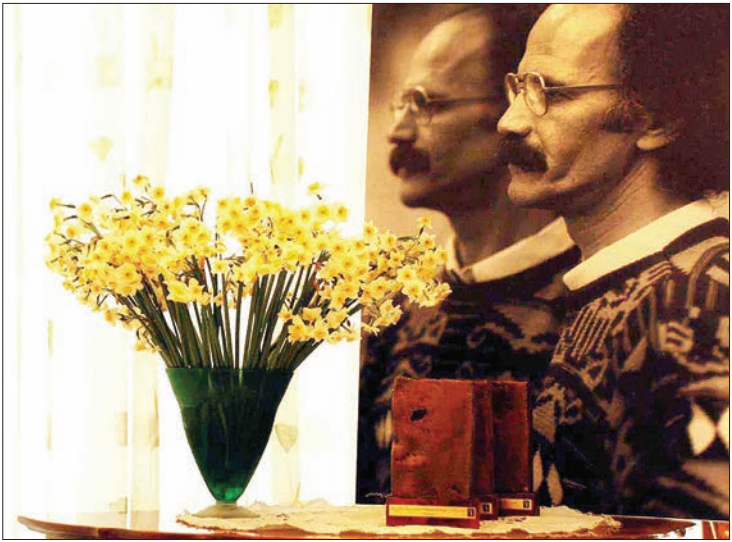
مشاور فرهنگی رئیس جمهوری معتقد است صنعت سینما در اندیشه مقام معظم رهبری از جایگاه والا و ویژه‌ای برخوردار است و این جایگاه تنها جنبه نظارتی ندارد بلکه جنبه‌های حمایتی مهمی نیز در آن دیده می‌شود.
حسام‌الدین آشنا مشاور فرهنگی رئیس جمهوری درباره دغدغه‌های فرهنگی مقام معظم رهبری و اشاره ایشان به وجود اشکال در حوزه فرهنگ که در دیدار با شاعران مطرح کردند، به مهر گفت: دغدغه‌های مقام معظم رهبری در دو جلسه متفاوت یکی جلسه شاعران با مقام معظم رهبری و دیگری دیدار اعضای هیأت‌دولت با بیان مطرح شد.

بخشی از خبر‌های مربوط به حمله مقام معظم رهبری ر اعضای هیأت دولت به شکل رسمی منتشر شد و پیش‌تر دیگر هم قرار نبود منتشر شود و البته از سویی دولت هم منتشر نخواهد شد. اما این موضوع در اصل مطلب یعنی دغدغه‌های مقام معظم رهبری که همواره حوزه

مشت‌افیم

جایزه ادبی گلشیری بعد از ۱۳ دوره به کار خود پایان داد

سکوت گلشیری

معلق شده‌اند. حالا با این شرایط سخت امید بود که جایزه‌های خصوصی با اعتباری مثل جایزه بنیاد گلشیری، با معرفی برگزیده‌های خود موانع معرفی است که پیش از این موفق به دریافت جایزه ادبی گلشیری شده‌است. در گفت‌وگو با «شهروند» ضمن اشاره تاسف از توقف این جایزه گفت: «جایزه‌های ادبی ما در سال‌های اخیر یکی یکی در حال متوقف شدن هستند. جایزه ادبی گلشیری هم جزو جوایزی بود که می‌توانست در حوزه ادبیات ما تاثیر گذار باشد

مشاور رئیس جمهوری: از وضع فرهنگی گزارش‌های واقعی می‌دهیم

فرهنگ برای ایشان در اولویت بوده است، تفاوتی ایجاد نمی‌کند. مشاور فرهنگی رئیس جمهوری تأکید کرد: از سال‌های گذشته و در دولت‌های متفاوت دغدغه‌ها و اولویت‌بندی‌های فرهنگی مقام معظم رهبری در این زمینه متغیر شده و در دولت یازدهم هم این اتفاق افتاده است.
مقام معظم رهبری در رئیس جمهوری منتقل شده و بالطبع در دولت یازدهم هم این اتفاق افتاده است. اما آنچه در عملکرد دولت‌ها مهم و حیاتی است شیوه عملی کردن رهنمودهای از شنمند مقام معظم رهبری است. در همین رو دولت یازدهم خودش در وضع و موظف می‌داند که رهنمودهای ایشان

و به جریان نقد ادبی دامن بزنند.» نویسنده کتاب «نیمه غایب» از تاثیرات منفی این‌سبیل اتفاقات در حوزه ادبیات سخن گفت و ادامه داد: «حذف شدن هر کدام از این جوایز ادبی می‌تواند به جریان کتاب و کتاب‌خوانی ما صدمه بزند. جایزه بنیاد گلشیری هم به دلیل این‌که از دیگر جوایز ادبی مشهورتر و معتبرتر بود جایگاه خاصی در ادبیات ما داشت. نمی‌دانم گرفتن این جایزه بر خود نویسندگان چه تاثیری می‌گذاشت اما این جایزه به کتاب‌های خوب کمک می‌کرد که بیشتر بفروشند و به نویسندگان آن اعتبار می‌داد.»

حال اگر فرض را بر این قرار بدهیم که مسئولان بنیاد مجبور به انتخاب یک گزینه بوده باشند، بنا به سبکی که هوشنگ گلشیری در تمام زندگی ادبی اش داشت و همیشه سعی در حمایت از نسل جدید می‌کرد، منطقی است بنیاد انتخاب خود را بر حمایت از نویسندگان کتاب اولی قرار دهد.

در بخشی از بیانیه بنیاد گلشیری این‌طور آمده است: «بیش از ۱۴ سال از کام‌اول برای تأسیس و برگزاری جایزه هوشنگ گلشیری می‌گذرد؛ یعنی از آن هفتمین روز پس از رفتنش که بر سر مزارش عهد کردیم جایزهای به نامش پایه‌گذاری کنیم و به این ترتیب به یکی از آخرین خواسته‌های عمر پُر شم و سرشار از خلق و تلاش و تکاپوش برای اعتلای ادبیات داستانی ایران عمل کنیم. امروز اما به این نتیجه رسیدیم که بهتر است در وضع کنونی آن نیرو و منابع اندکی را که برای بنیاد گلشیری باقی مانده وقف بخشی دیگر از هدف‌های مندرج در اساسنامه بنیاد کنیم. اینک اما بر آن شدیم تا تلاش‌هایمان را معطوف به غنی‌تر کردن وسب‌اسایت بنیاد کنیم تا منابع مربوط به هوشنگ گلشیری را هر چه کامل‌تر در اختیار علاقه‌مندان این نسل و نسل‌های آینده قرار بدهیم.»

آشنا در پاسخ به این‌که سینما به‌عنوان پر مخاطب‌ترین هنر تا چه اندازه می‌تواند در مسیر محقق کردن نظرات و دغدغه‌های مقام معظم رهبری حرکت کند؟ گفت: صنعت سینما در اندیشه مقام معظم رهبری از جایگاه والا و ویژه‌ای برخوردار است و ایشان تنها به جنبه نظارتی بر سینما توجه ندارند بلکه جنبه‌های حمایتی را نیز مدنظر قرار می‌دهند. مطمئن باشید بهترین فیلم در حوزه سینمای دینی یا حتی سینمای اجتماعی بوده حمایت‌مقام معظم رهبری قابل‌تولید نبوده‌نیست. مشاور فرهنگی رئیس جمهوری در پایان عنوان کرد: ضمن این‌که مقام معظم رهبری موضع خودشان را در درباره سینما به کرات گفته‌اند، ایشان معتقدند که سینما کلید پیشرفت کشور است و از این نگاه توسعه‌گرا نه و پیشرفت‌مدار را نسبت به سینما لحاظ کنیم قطعاً بخش عمده‌ای از دغدغه‌های رهبر معظم انقلاب در حوزه فرهنگ برآورده خواهد شد.

یادداشت

نویسنده حرف‌های بر مبنای جایزه نمی‌نویسد

می‌فکر نمی‌کنم گرفتن یا نگرفتن جایزه در روال کاری یک نویسنده تأثیر زیادی بگذارد، شاید برای آدم‌هایی که ذهن‌شان دوست‌دارند جایزه بگیرند با این دیدگاه که جایزه تمام‌زندگی ادبی و هنریشان را ضمانت می‌کند این‌طور باشد که آن هم غلط است. چون ما نویسندگان زیادی داریم که تاکنون جایزه‌های معتبری برده‌اند اما در این‌که بشود ثابت کرد واقعا نویسنده هستند، جای بحث و مناقشه وجود دارد.

شاید برگزاری این جشن‌ها و اهدای این جوایز فقط بتواند کمی شوروحال در ادبیات ما ایجاد کند چون دوره‌های رکود ادبیات ما نسبت به اوجش بیشتر است اما مسلماً نویسنده‌ها معطل این نیستند که از بنیاد جایزه بگیرند تا به نوشتن ادامه دهند اگر نویسنده‌ای هم با این انتظار می‌نویسد باید دید کاهش را عوض کند. حتی گاهی گرفتن جایزه برای نویسندگان تبدیل به یک کابوس می‌شود، برای این‌که بعد از گرفتن جایزه توقعی نسبت به آثار آنها ایجاد می‌شود که شاید در آثار بعدیشان نتوانند آن را رفع کنند و در همان سطح و اندازه بنویسند، بنابراین جوایزی می‌تواند هم‌مخرب باشد هم خوب. به هر حال حتماً بنیاد گلشیری هم دلایل خاص خودشان را برای متوقف کردن این جایزه دارند اما نکته مهم این است که خود نویسنده‌ها با خود کفایتی از این جوایز به نوشتن ادامه دهند. نه این‌که صرفاً برای به‌دست آوردن یک جایزه خاص بنویسند، البته بُرد جایزه‌های ادبی در ایران خیلی محدودتر و کمتر از جایزه‌های سینمایی است. ادبیات هم چه این جایزه‌ها باشند و چه نباشند راهش را باید ادامه دهد و ما نویسنده‌ها هم باید داستان بنویسیم. به نظر من بزرگ‌ترین جایزه را خود مردم به ما می‌دهند. زمانی که کتابی منتشر می‌کنیم و مردم کتاب‌هایمان را می‌خوانند، دربار‌هاش حرف می‌زنند و آن را نقد می‌کنند، بهترین جایز برای ما نویسنده‌ها محسوب می‌شود. باید به این نکته هم توجه کنیم گاهی نویسنده به جایزه اعتبار می‌دهد و گاهی هم جایزه به نویسنده اعتبار می‌دهد. نویسنده‌های زیادی هستند که هم شناخته شده و معتبر هستند و هم جایزه‌ای نبرای‌ده‌اند، بنابراین بعدی می‌دانم که نبود جایزه گلشیری لطمه‌ای به ادبیات ما بزند. بر گزار کردن یا نکردن این جایزه میل خودشان است، چون قطعاً خود نویسند حرفه‌ای بر مبنای جایزه نمی‌نویسد.

اخبار کوتاه

اعضای دقتر ۵۹ گانه انجمن سینمای جوانان ایران متشکل از فیلمسازان و عکاسان در سراسر کشور طی اقدامی هماهنگ به کودکان غزه خون اهدا خواهند کرد.

امیرحسین شفیعی نمایش «فریاد غزه» را در تالار اندیشه حوزه هنری و همزمان با برگزاری همایش بزرگ «غزه تنها نیست» اجرامی کند.

پویانمایی (انیمیشن) ویژه شهید عباس دوران با عنوان «عباس» با حضور رضا میرکریمی کارگردان این پویانمایی سه‌شنبه شب در شیراز رونمایی شد.

اکران فیلم سینمایی «امروز به کارگردانی رضا میرکریمی از صبح دیروز در گروه سینمایی استقلال آغاز شد.

نکی کریمی با اظهار تأسف از کشتار بی‌رحمانه در غزه گفت: برایم عجیب است در عصر اینترنت و ارتباطات چنین فاجعه جهانی در حال وقوع است و هرکس هر کاری دلش بخواهد، انجام می‌دهد اما اتفاقی نمی‌افتد.

نرگس محمدی بازیگر مجموعه تلویزیونی «ستایش» خیر ممنوع‌الکارتی‌اش در تلویزیون را نادرست خواند و گفت: این خیر صحت ندارد و تنها از سوی برخی رسانه‌ها مطرح شده‌است.

«ستار اورکی» آهنگساز فیلم جذابی نادر از سینمای از پایان ساخت موسیقی برای مجموعه تلویزیونی «مولانا» و همچنین همکاری با کارگردان سوری در مجموعه «باب‌المراء» خبر داد.

اجرای نخست‌نمایش «سوت‌فاهم» که با استقبال مخاطبان روبرو ه شد به زنده‌یاد خسرو شکیبایی تقدیم شد.

خواندگی تیتراژ «نیش جنت‌آباد» ویژه برنامه عید فطر شبکه سه به محمدرضا هدایتی و پژمان جمشیدی رسید.

شهر فرانسوی کن با همکاری چینی‌ها پذیرفته است تا جشنواره فیلمی به سبک کن با برنامه‌های فرهنگی و توریستی را در شرق چین راه‌ببنداز.

جانان دمی کارگردان فیلم «سکوت بره‌ها» بازناب صدای بسیاری از چهره‌های هالیوود شد و رفتار اسرائیل در غزه را محکوم کرد.

جشن باشکوه بیست‌سالگی

کمپانی دریم ورکز انیمیشن بر گزار شد

در جشن باشکوهی که به مناسبت بیست‌سالگی کمپانی دریم ورکز انیمیشن برگزار شده، ارکستر سمفونیک لس‌آنجلس وار کستر هالیوود دیول به اجرای برنامه پرداختند.
کمپانی دریم ورکز انیمیشن سالگرد بیست‌سالگی خود را در سالن هالیوود بسول برگزار کرد. ارکستر سمفونیک لس‌آنجلس وار کستر هالیوود دیول به رهبری توماس ویلینز مسئولیت اجرای موسیقی این جشن را برعهده‌داشتند. بیش از ۳۰ هزار نفر در این جشن حضور به‌هم رساندند تا در حین تماشای کلیپ‌های مختلف از فیلم‌های دریم ورکز، آهنگ‌های این دوار کستر را با همراهی جک بلک و آهنگسازان بزرگی مانند هانس زیمر و الکساندر دسپلا گوش کنند.
بیل داماشک، مدیر ارشد بخش خلق انیمیشن کمپانی دریم ورکز گفت:

اتفاق

یازدهمین دوره بخش مستقل «روزهای ونیز» فهرست ۱۴ فیلم را اعلام کرد و مستندی از «مسی» در مراسم اختتامیه روی پرده خواهد رفت.
بخش روزهای ونیز که همتای بخش دو هفته کارگردان جشنواره کن است، طبق اعلام قبلی با فیلم «یک روی یک» به کارگردانی «کیم کی دوک» از کره جنوبی آغاز می‌شود و فیلم «مسی» ساخته «الکس دی ایگلسیا»، درباره ستاره آرژانتینی تیم فوتبال بارسونا نیز پایان‌بخش این رویداد سینمایی خواهد بود.
هر دو فیلم در بخش غیررقابتی حضور خواهندداشت.
۱۲ فیلم دیگر بخش رقابتی روزهای ونیز شامل مجموعه‌ای از ساخته‌های کارگردانان آشنا و ناشناس است که از جمله مطرح‌ترین آنها می‌توان به حضور «لورنت کاتنه»، کارگردان فرانسوی اشاره کرد.
هفتادویکمین جشنواره فیلم ونیز از ۲۷ تا ۳۰ سپتامبر برگزار خواهدشد.

